

Zaniklé vesnice – osud Košťálkova

Každé sídlo, každá obec je součástí krajiny. Aby mohly existovat, musí být nějakým způsobem využívány. Během 20. století došlo na našem území k mnoha proměnám, z nichž nejzávažnější se týkaly zanikání obcí. Nejvíce byly tímto jevem postiženy oblasti pohraničí v důsledku odsunu Němců po roce 1945, mnoho vesnic bylo zničeno na území vojenských pásem a v těžebních oblastech s nalezišti hnědého uhlí. Mnohé obce padly za obětí velkým hospodářským projektům, např. výstavbě přehrad na Vltavě. Během uplynulých šedesáti let tak u nás zaniklo více než 800 sídel.

Zaniklá sídla se dnes dostávají do středu pozornosti řady badatelů, turistů a dobrodruhů, kteří v objevování a navštěvování těchto míst spatřují cosi tajemného. Jejich současná podoba a historické informace o nich mají význam nejen pro pamětníky, jejichž životy jsou s těmito místy spojeny, ale také pro ty, kteří do těchto oblastí nově přicházejí.

Pojďme se nyní vrátit o několik desetiletí zpět do historie a přibližme si osud jedné vesnice ležící v česko-rakouském pohraničí, osud obce Košťálkova.

Košťálkov měl v roce 1921 61 budov, žilo zde 284 obyvatel. Krajina ve vyšších nadmořských výškách s poměrně chudými kamenitými půdami byla do roku 1945, obdobně jako v jiných částech pohraničí, obývána převážně českými Němci. Po skončení druhé světové války byli němečtí obyvatelé odsunuti. Během následujících dvou let se zásadně změnil jak místní život, tak místní krajina. Obydlí zůstala bez hospodářů, zemědělská půda ležela ladem, dobytek se divoce pásal v okolních hvozdech.

Všechny proměny mohli přímo sledovat obyvatelé nedaleké rakouské osady Klein Taxen ležící těsně za státní hranicí. Sledovat sousedy, kterak opouštějí své domovy, dívat se na opuštěnou krajinu a chátrající objekty, vidět nově příchozí české obyvatele, kteří si začínají ve vylidněné vesnici budovat nové domovy, pozorovat odsun těchto nově příchozích, žasnout nad nepochopitelnou devastací a zničením všech budov Košťálkova těžkými stroji a v posledku sledovat jak se pomyslná čára nazývaná hranicí mezi dvěma státy mění v neprostupné pásmo nesoucí název železná opona.

Osud Košťálkova byl zpečetěn. Obec s prastarou historií během několika málo let zmizela z krajiny.

*volně zpracováno podle Zaniklá sídla Česka: jejich poznání a rekonstrukce
(P. Štych, J. Jelének, Z. Kučera, PřF UK Praha)*